

परिचय

पृथ्वीको उत्तरी गोलार्द्धमा अवस्थित संसारकै सर्वोच्च शिखर सगरमाथा र शान्तिका प्रतीक भगवान गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनी रहेको ठाउँ नेपाल एक सानो भू-परिवेष्ठित राष्ट्र हो। नेपालले पृथ्वी र एसियाको क्रमशः ०.०३ प्रतिशत र ०.३ प्रतिशत भूभाग मात्र ओगटेको भएतापनि धरातलीय बनेोट र हावा पानीका दृष्टिले यस भूमिमा अत्यन्तै विविधता देख्न सकिन्छ। यहाँ न्यूनतम ७० मिटरदेखि अधिकतम ८८४८ मिटरसम्मको उचाइ र स्वभावतः उष्णदेखि शीतोष्ण जलवायु सहज महसुस गर्न सकिन्छ। यो देश पूर्वदेखि पश्चिमसम्म औसतमा ८८५ किलोमिटरको लम्बाइमा तर्किएको छ भने १९३ किलोमिटर फैलिएर उत्तर-दक्षिण चौडाइ रहेको छ।

भौगोलिक दृष्टिले नेपाल पूर्वदेखि पश्चिमतर्फका तीनवटा प्रदेशहरूमा विभाजित छ। मध्य भाग अर्थात पहाडी प्रदेश, दक्षिणी समथर भाग अर्थात् तराई प्रदेश र उत्तरी क्षेत्र हिमाली प्रदेश जहाँ ८००० मिटरभन्दा अग्ला ८ वटा चुचुराहरू समाविष्ट हिमाली शृंखलाहरू छन्। जहाँ चीन र नेपालको दोसांधामा उभिएको सगरमाथा पनि छ। पहाडी प्रदेशमा भीमकाय पर्वतहरू, डाँडाकाँडा, उपत्यका र तालहरूको सघन उपस्थिति छ र राजधानी काठमाण्डौ यसै क्षेत्रमा पर्दछ।

प्रशासनिक हिसाबले हाल नेपाल उत्तर-दक्षिणतर्फ विभक्त पूर्वाञ्चल, मध्यमाञ्चल, पश्चिमाञ्चल, मध्य-पश्चिमाञ्चल र सुदूर पश्चिमाञ्चल गरी ५ वटा विकास क्षेत्रमा विभाजित छ। ७५ प्रशासनिक जिल्लाहरू रहेको नेपालमा कूल ५८ नगरपालिका र ३९१५ गाउँ विकास समितिहरू रहेका छन्। गा.वि.स.हरू ग्रामीण क्षेत्रहरू हुन् भने नगरपालिकाहरू मूलतः शहरी क्षेत्रहरू हुन्।

वि.सं. २०६८ को राष्ट्रिय जनगणनाको नतिजा अनुसार नेपालको जनसंख्या वृद्धिदर प्रतिवर्ष १.३५ प्रतिशत र जनसंख्या २ करोड ६५ लाख छ र यसमा पुरुष-महिला अनुपात ९४.२ छ।

यस देशको आर्थिक वर्ष २०६९/७० मा प्रतिव्यक्ति कूल गार्हस्थ्य उत्पादन प्रचलित मूल्यमा रु. ६२५१० (अमेरिकी डलर ७१७) रहेको अनुमान गरिएको छ। आ.व. २०६९/७० मा यहाँको आर्थिक वृद्धिदर प्रतिवर्ष ३.५६ प्रतिशत रहेको अनुमान गरिएको छ। नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण २०६०/६१ को अनुसार नेपालमा गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसंख्या ३०.८ प्रतिशत रहेकोमा पछिल्लो नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण २०६७/६८ को अनुसार यो आँकडा २५.१६ प्रतिशतमा झरेको तथा पारिवारिक उपभोगको वितरणमा रहेको असमानता (गिनी सूचकाङ्क) ०.३२८ रहेको छ।

भौगोलिक अवस्थिति तथा क्षेत्रफल

भौगोलिक अवस्थिति

अक्षांश	:	२६º २२' उत्तर देखि ३०º २७' उत्तरसम्म
देशान्तर	:	८०º ०४' पूर्व देखि ८८º १२' पूर्वसम्म
क्षेत्रफल	:	१४७८१ वर्ग किलोमिटर
सिमाना	:	उत्तरमा - चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत पूर्व, पश्चिम, दक्षिणमा — भारत

जनसंख्या र घरपरिवारसम्बन्धी तथ्याङ्कीय विवरण

जनसंख्या		
विवरण	२०५८	२०६८
नेपाल	२३१५१४२३	२६४९४५०४
पुरुष	११५६३९२१	१२८४९०४१
महिला	११५८७५०२	१३६४५४६३
कूल घरपरिवार संख्या	४२५३२२०	५४२३२९७
वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	२.२५%	१.३५%
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.		

जनसंख्याको भौगोलिक वितरण, २०६८				
क्षेत्र	पुरुष	महिला	जम्मा	
नेपाल	१२८४९०४१	१३६४५४६३	२६४९४५०४	
हिमाल	८६२५९२	९१९२००	१७८१७९२	
पहाड	५४४००६७	५९५३९४०	११३९४००७	
तराई	६५४६३८२	६७७२३२३	१३३१८७०५	
शहरी क्षेत्र	२३०६०४९	२२१७७७१	४५२३८२०	
ग्रामीण क्षेत्र	१०५४२९९२	११४२७६९२	२१९७०६८४	
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.				

परिवारमा अनुपस्थित जनसंख्या, २०६८				
क्षेत्र	पुरुष	महिला	लिङ्ग नखुलेको	जम्मा
नेपाल	१६८४०२९	२३७४००	६५	१९२१४९४
हिमाल	८२३२२	२३१०१	०	१०५४२३
पहाड	८६०५५५	१३०६०४	८	९९११६७
तराई	७४११५२	८३६९५	५७	८२४९०४
शहरी क्षेत्र	२२७६३२	५७७७४	१५	२८५४२१
ग्रामीण क्षेत्र	१४५६३९७	१७९६२६	५०	१६३६०७३
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.				

धर्म अनुसारको जनसंख्या, २०६८				
धर्म	प्रतिशत	धर्म	प्रतिशत	
हिन्दु	८१.३४	किराँत	३.०५	
बौद्ध	९.०४	क्रिश्चियन	१.४२	
इस्लाम	४.३९	अन्य*	०.७६	
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.,		* धर्म नखुलेको समेत		

महिला परिवारमूली भएका घरपरिवार				
क्षेत्र	२०५८	२०६८		
नेपाल	१४.९	२५.७		
शहरी क्षेत्र	१७.०	२८.१		
ग्रामीण क्षेत्र	१४.५	२५.२		
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.				

महिलाको स्वामित्वमा घर र जग्गा वा जग्गा मात्र भएका घरपरिवार (प्रतिशतमा)				
क्षेत्र	२०५८	२०६८		
नेपाल	११.७	१९.७		
शहरी क्षेत्र	१५.२	२६.८		
ग्रामीण क्षेत्र	१०.०	१८.०		
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.				

घरपरिवारमा रहेका सुविधाहरू, २०६८				
सुविधाका साधन	घरपरिवार	सुविधाका साधन	घरपरिवार	
रेडियो	५०.८	मोबाइल फोन	६४.६	
टेलिभिजन	३६.५	गाडी	१.६	
केबल टेलिभिजन	१९.३	मोटरसाइकल	९.६	
कम्प्युटर	७.३	साइकल	३२.४	
इन्टरनेट	३.३	अन्य सवारी साधन	०.७	
टेलिफोन	७.४	रेफ्रिजेरेजर	७.२	
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.				

घरपरिवारले प्रयोग गरेको घरको बनावट, २०६८				
क्षेत्र	माटोको जोडाई भएको ईँटा ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईँटा ढुङ्गा	ढलान पिलर काठको खम्बा गाडेको	अन्य*
नेपाल	४४.२	१७.६	९.९	२४.९
शहरी क्षेत्र	२२.०	३८.२	२८.४	८.५
ग्रामीण क्षेत्र	४९.५	१२.६	५.५	२८.८
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, के.त.वि.,		*बनावट नखुलेको समेत		

जनसांख्यिक सूचकहरू				
सूचकहरू	२०५८	२०६३	२०६८	
कोरा जन्म दर (प्रति हजार जनामा)	३३.१	२७.७	२४.३	
कोरा मृत्यु दर (प्रति हजार जनामा)	९.६	८.३	–	
कूल प्रजनन दर (प्रति महिला)	४.१	३.१	२.६	
शिशु मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	६४	४८	४६	
बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा)	९१	६१	५४	
औसत आयु (वर्षमा)*				
कूल	६०.४	६४.१	–	
पुरुष	६०.१	६३.६	–	
महिला	६०.७	६४.५	–	
स्रोत: जनसांख्यिक स्वास्थ्य सर्वेक्षण, *केन्द्रीय तथ्यांक विभाग				

जीवनस्तर गरिबीको दर				
क्षेत्र	२०५२/५३	२०५९/६०	२०६५/६८	
नेपाल	४१.८	३०.९	२५.२	
शहरी क्षेत्र	२१.६	९.६	१५.५	
ग्रामीण क्षेत्र	४३.३	३४.६	२७.४	
स्रोत: नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण, के.त.वि.				

उपभोगमा असमानता (गिनी सूचकाङ्क)				
क्षेत्र	२०५२/५३	२०५९/६०	२०६७/६८	
नेपाल	०.३२२	०.४१४	०.३२८	
शहरी क्षेत्र	०.४२६	०.४३६	०.३५३	
ग्रामीण क्षेत्र	०.३०८	०.३४९	०.३११	
स्रोत: नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण, के.त.वि.				

पारिवारिक उपभोग				
	२०५२/५३	२०५९/६०	२०६७/६८	
औषत पारिवारिक उपभोग (ने.रु.मा)	३८७०३	८३५९३	१७०७३५	
पारिवारिक उपभोगमा हिस्सा (प्रतिशतमा)				
खाद्यान्न	६०.३	५९.०	६१.५	
घर	१८.८	९.५	११.०	
शिक्षा	–	२.८	५.३	
अन्य गैरखाद्य	२७.९	२८.७	२२.२	
स्रोत: नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण, के.त.वि.				

कृषि कृषि चलनको संख्या र क्षेत्रफल, २०६८				
कृषि चलन	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)		
जग्गा भएका	३७५४५५	२५२२५१.९		
जग्गा नभएका	११५५३८	३११९.३		
जम्मा	३८३१०९३	२५२५६३९.२		
जम्मा सिंचित क्षेत्र	२४७२२९६	१३१३४०६.३		
जम्मा खेतीयोग्य जमिन	३७२४६५०	२१६२७५१.१		
स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना, के.त.वि.				

खाद्यान्न बालीको उत्पादन				
	क्षेत्रफल हजार हे.मा,	उत्पादन हजार मे.टनमा)		
खाद्यान्नबाली	२०६८/६९	२०६९/७०		
धान	१५३२	५०७२	१४२०	४५०५
मकै	८७१	२१७९	८५०	१९१९
गहुँ	७६५	१८४६	७६०	१८८२
जौ	२८	३५	२९	३७
फापर	१०.३	१०	११	१०
कोवो	२७८	३१५	२७४	३०४
स्रोत: कृषि विकास मन्त्रालय				

नगदेबालीको उत्पादन				
	क्षेत्रफल हजार हे.मा,	उत्पादन हजार मे.टनमा)		
नगदेबाली	२०६८/६९	२०६९/७०		
उखु	६४	२८६९	६४	२९३०
जुट	१०.५	१४	११	१६
तेलहन	२१८	१८१	२१६	१८३
सुती	१.१	१.२	१.८	२.४
आलु	१८७	२६८३	१८८	२७५३
स्रोत: कृषि विकास मन्त्रालय				

पशुपंक्षी संख्या				
पशुपंक्षी	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	
गाईवस्तु	७२२६	७२४५	७२७४	
भैँसी	४९९६	५१३३	५२४२	
भेडा	८०५	८०७	८०९	
वाखा	९१८६	९५१२	९७८५	
स्रोत: कृषि विकास मन्त्रालय				

स्वास्थ्य सेवा स्वास्थ्यसम्बन्धी जनशक्तिहरू				
	२०६८/६९	२०६९/७०		
चिकित्सक*	१२५७१	–		
नर्स	१९०९८	२३०२२		
अ.न.मि.	१९२२२	२०१०८		
स्रोत: नेपाल नर्सिङ कारउन्सिल, *नेपाल मेडिकल कारउन्सिल				

सरकारी स्वास्थ्य सुविधा सुविधाको प्रकार	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	
अस्पताल	९५	१०२	१०२	
स्वास्थ्य केन्द्र	२०९	२०५	२०२	
स्वास्थ्य चौकी	६७६	८२२	१२११	
उपस्वास्थ्य चौकी	३१२९	२९८७	२५९७	
अस्पताल शैया संख्या	५६४४	७२०९	८०८४	
स्रोत: : स्वास्थ्य सेवा विभाग				

परिवार नियोजनको साधन प्रयोगकर्ताहरू				
विधि	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	
अस्थायी विधि	५८००३३	६१४३६१	५९८६०४	
स्थायी विधि	६२६००	६३५५०	५११८५	
स्रोत: : स्वास्थ्य सेवा विभाग				

शिक्षा विद्यालय, शिक्षक तथा विद्यार्थी संख्या				
तह	२०६८/६९	२०६९/७०		
प्राथमिक	३३८८१	१७३७४	४७८२८५	३४२९८
निम्न मध्यमिक	१३७९१	४८८४८	१८१२६८०	१४४४७
माध्यमिक	७९३८	३५६७५	८४८५६९	८४१६
उच्च मध्यमिक	३३८२	१७४४५	३५३३३८	३५९६
जम्मा	३४३६१	२७५६८२	७७९७४७२	३४७८२
स्रोत: शिक्षा सेवा विभाग				

उच्च शिक्षाअन्तर्गत विद्यार्थी संख्या				
संकाय	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०	
बौद्ध अध्ययन			३३	
आर्युवेद		१२९	८७	१०३
वन विज्ञान		५२०	३६५	९९६
कृषि तथा पशु विज्ञान		११८१	११०१	१५२४
संस्कृत		३०६९	१८७१	१४८५
कानून		३४४२	४७०८	४९८८
चिकित्साशास्त्र		१३५०८	१२९९९	१३७८२
इन्जिनियरिङ्ग		१६५६६	१५८४१	१०९९२
विज्ञान तथा प्रविधि		१९०५९	१६००४	७१२७
मानविकी तथा समाजशास्त्र		८५९७०	७२८४४	१७८६६६
व्यवस्थापन		११४४३१	१२८५०७	१०७०८७
शिक्षा		१६२८५३	१५८२१३	९७७०६
स्रोत: शिक्षा मन्त्रालय				

साक्षरता दर (प्रतिशतमा)				
क्षेत्र	२०४८*	२०५८*	२०६८**	
नेपाल				

राष्ट्रिय लेखा

केही प्रमुख समष्टिगत आर्थिक सूचकहरू

	२०६७/६८	२०६८/६९ ^१	२०६९/७० ^२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वार्षिक वृद्धिदर %	३.८५	४.४८	३.५६
प्रतिव्यक्ति आय, प्रचलित मूल्य, रु.	५१५४.४	५७२०.२	६२५१.०
प्रतिव्यक्ति आय, स्थिर मूल्य, रु.	२४१४.४	२४९७.९	२५५४.५
वार्षिक खुद प्रतिव्यक्ति आय वृद्धि %	२.४८	३.४६	२.२७
प्रतिव्यक्ति वार्षिक आय अमेरिकी डलर	७१.४	७०.६	७१.४
कुल गार्हस्थ्य वचत/जीडीपी %	१३.९७	११.९९	९.३४
कुल राष्ट्रिय वचत/जीडीपी %	३७.०४	३९.९८	३८.४१
कुल स्थिर पूँजी निर्माण/जीडीपी %	२१.४१	२०.०१	२१.१५
निर्यात/जीडीपी %	८.९	१०.०२	१०.४४
आयात/जीडीपी %	३२.९२	३३.४	३८.७९
विनिमय दर (अमेरिकी डलर : रु.)	७२.२७	८१.०२	८७.१३

स्रोत: राष्ट्रिय लेखा, के.त.वि., स: संशोधित अनुमान, अ: अनुमान, जीडीपी: कुल गार्हस्थ्य उत्पादन

प्रचलित मूल्यमा औद्योगिक वर्गीकरण अनुसारको कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (रु. दश लाखमा)

वर्गीकरण	२०६७/६८	२०६८/६९ ^१	२०६९/७० ^२
कृषि तथा वन	४७२७०	५११२९०	५४८९६८
मत्स्यपालन	४८७	५६६१	६६१७
खानी तथा उत्खनन	६९५६	८१६६	९२५०
उद्योग	८०५३१	९०७९४	९८७०९
विद्युत, ग्याँस तथा पानी	१६००१	१७४८८	२०२८७
निर्माण	८९३६६	९८५३९	११०४५६
शोक तथा खुद्रा व्यापार	१७७३२	१९७३२	२३०४८४
होटल तथा रेस्टुराँ	२१०४७	२४५२१	२९१४१
यातायात, गोदाम तथा संचार	१०५८३४	१२३९९०	१४७४६६
वित्तीय सेवासम्बन्धी कार्य	५०१११	६३३४५	६७८०७
घरजग्गा, भाडा तथा व्यापारिक सेवा कारोवार	१०६२३६	११९९९१	१३५५३०
सार्वजनिक प्रशासन तथा रक्षा	२४८३०	२९३२९	३०२९९
शिक्षा	६७७९	७९०७९	८६१५५
स्वास्थ्य र सामाजिक कार्यहरू	१७०८८	२०२५९	२२०२२
अन्य सामुदायिक सेवामूलक तथा व्यक्तिगत सेवा क्रियाकलापहरू	४६९४७	५४०५०	५६५६०
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (फिसिम सहित)	१२९०१४२	१४४६१३१	१५९९१७२
फिसिम	४१६६०	४९९९२	५८९९०
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन आधारभूत मूल्यमा	१२९०१४२	१३९६३९९	१५४०८८१
खुद कर उत्पादनमा	११८४७९	१३९८६१	१६१०१२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादन, के.त.वि., स: संशोधित अनुमान, अ: अनुमान, फिसिम: घरपरिवारको सेवा गर्ने वित्तीय संस्थाहरू	१३६६५३३	१५३००००	१७०११४४

स्रोत: राष्ट्रिय लेखा, के.त.वि., स: संशोधित अनुमान, अ: अनुमान, फिसिम: घरपरिवारको सेवा गर्ने वित्तीय संस्थाहरू

सार्वजनिक आप्तदानी र खर्च (रु. हजारमा)

	२०६७/६८	२०६८/६९ ^१	२०६९/७० ^२
राजस्व र अनुदान	२४४२९८४९६	२८७७६८८०१	३३३५९४२४०
राजस्व	१९८३७३३२०	२४४३७४०९९	२८९६०५०००
अनुदान	४४९२२५१७६	४०८१०२८०२	४६६९९२४०
खर्च	२५७४९५४०८	२९४८५०७४४	३४५१५८८२६
चालु खर्च	२५०१६७३२७	२४३६८०००७	२९०९१२९६
पूँजीगत खर्च	४७२७८८१	५१३९०७३७	६६१३४५१०
बजेट बचत(-)/न्यून (+)	११९९९९९	७०५३९२३	८५१५८८८
वित्तीय व्यवस्था	-१८९६६०५५	-३३७९६७	-८५१५८८८
खुद ऋण लगानी	९२६११६३	११८७६६८८	१५८३४१२९
खुद शोधन लगानी	९९४३६४३	१२०९३८०५	८५९८६९०
खुद वैदेशिक ऋण	-८५७७७७	-९९८९७७५	-२२९९४६५
खुद आन्तरिक ऋण	-३५१३३८४	-२९७९१८५	-२२९९४६५
न्यून (+)/बचत(-)	-४९६९१४३	-३८८१९६६	-४९६९१४३

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, अ: अनुमान

शोधानांतर स्थितिको संक्षेप (रु. दश लाखमा)

विवरण	२०६७/६८	२०६८/६९ ^१	२०६९/७० ^२
क) चालु खाता	७५९७९.२	५७०६०.७	४०१८६.२
वस्तु: निर्यात (f.o.b.)	८५५११.८	८५९८९.८	२५११७.५
वस्तु: आयात (f.o.b.)	-४५४६५३.१	-४४७२९.४	-१४८८२६.९
व्यापार सन्तुलन वस्तु	-३७३५४.३	-४६९३०.५	-१२३५१.५
सेवा: आय	७२३५१.५	९५१९०.८	२७२०५.१
सेवा: व्यय	-५८२९४.५	-८७०५.०	-२६०३८.७
खुद सेवा: आय	१४०५७.०	७८१.८	११६६.४
व्यापार तथा सेवा क्षेत्रको सन्तुलन	-३५९०८४.३	-४५३७८.७	-१२९१५.९
आय: प्राप्ति	२२५२९.३	२३३२०.१	७३२७.७
आय: भुक्तानी	-१०२२९.९	-१०२२९.९	-१४४७.५
खुद आय	१२२९९.४	१३०७८.८	५६८४.८
व्यापार, सेवा तथा आय सन्तुलन	-३४६७९.२	-४४०६३.९	-११६३००.६
चालु ट्रान्सफर: आय	४२७८०.५	५०५०६.२	१५७८२.६
चालु ट्रान्सफर: व्यय	-५०३३.६	-७६६७.६	-७९६.१
खुद ट्रान्सफर	४२२७७.९	४९७७०.६	१५६४८६.५
ख) पूँजीगत खाता (पूँजी ट्रान्सफर)	१८२९१.७	१०३४८.३	४९७.८
ग) वित्तीयगत खाता (समूह ड बाहेक)	२८९१२.८	१२४९६.३	११२६६.०
घ) विविध पूँजी तथा अन्य	१६९३९.१	३३३५.४	३०६.८
ङ) रिजर्भ तथा सम्बन्धित शीर्षक	-१४००७२.८	-८३२४०.७	-५९४९६.९
खुद वैदेशिक सम्पत्तिमा परिवर्तन (वृद्धि)	-१३९६२६.६	-६८९३९.६	-५२७६६.३

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, स: संशोधित अनुमान, अ: अनुमान, f.o.b.: free on board

उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (२०५६/५७ = १००)

क्षेत्र	समग्र सूचकाङ्क	२०६७/६९	२०६८/६९	२०६९/७०
समग्र सूचकाङ्क	१०५.४	११५.२	१२५.७	१३५.९
आन्तरिक उत्पादन (कृषिजन्य वस्तु)	१०५.४	११५.२	१२५.७	१३५.९
आन्तरिक उत्पादन (औद्योगिक वस्तु)	१०५.४	११५.२	१२५.७	१३५.९
आयातित वस्तुहरू	१०५.४	११५.२	१२५.७	१३५.९

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रा: प्रारम्भिक

राष्ट्रिय थोक मूल्य सूचकाङ्क (२०५६/५७ = १००)

समूह	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७० ^१
समग्र सूचकाङ्क	२२२.८	२३६.०	२६०.१
आन्तरिक उत्पादन (कृषिजन्य वस्तु)	२४६.७	२५६.९	२८४.२
आन्तरिक उत्पादन (औद्योगिक वस्तु)	१९५.२	२०९.१	२२३.३
आयातित वस्तुहरू	२०२.१	२१९.६	२४५.१

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रा: प्रारम्भिक

राष्ट्रिय तलब तथा ज्यालावर सूचकाङ्क (२०६२/६३ = १००)

समूह	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७० ^१
समग्र सूचकाङ्क	१९९.७	२४७.०	२९४.३
तलब सूचकाङ्क	१५७.०	१८७.३	२२७.३
ज्यालावर सूचकाङ्क	२९५.५	२६९.१	३०६.४

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रा: प्रारम्भिक

उत्पादकको मूल्य तथा निर्माण सामग्रीको मूल्य सूचकाङ्क

	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०
उत्पादकको मूल्य सूचकाङ्क (२०६५/६६ = १००)	११९.०५	१३०.१३	१३७.३६
निर्माण सामग्रीको मूल्य सूचकाङ्क (२०६४/६५ = १००)	१३०.९०	१४४.९३	१५८.९७
औद्योगिक उत्पादन सूचकाङ्क (२०५५/६६ = १००)	१०७.४९	१११.६२	११५.९८

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

मौद्रिक सर्वेक्षण (रु. दश लाखमा)

विवरण	२०६८	२०६९	२०७० ^{प्र}
विस्तृत मुद्रा प्रदाय (एम २)	९२२०४३.३	११६४४१३.०	१३१५३७६.३
मुद्रा प्रदाय (एम १)	२२३०७४.६	२६८४७०.९	३०५५९०.२
मुद्रा (चलन चल्तीका)	१४१९३१.५	१८२११४.४	१९५८७४.२
चल्ती निक्षेप	८११४३.१	८६३५६.५	१०५७५.९
आवधिक निक्षेप	२९८९९४.२	३४१५२७.४	३६९९०७.१
वैदेशिक सम्पत्ति	२९९८२५.७	४४८०१९.७	५५४०९३.५
वैदेशिक वायित्व	८२८०.३	७१५७.२	८५८५५.६

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, प्रा:प्रारम्भिक

संचार

वर्ग गरिएका अखबारहरूको संख्या	२०७० असार
दैनिक	५८६
अर्ध-साप्ताहिक	३३
साप्ताहिक	२५४३
पाक्षिक	४३३
मासिक	२०२२
त्रैमासिक	३३७
त्रैमासिक	५६६
चौमासिक	३१
अर्धवार्षिक	७१
वार्षिक	८३
कुल अखबार	६७०९

स्रोत: सूचना तथा संचार विभाग

हलक सेवा

कार्यालय	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०
क्षेत्रीय हुलाक	५	५	५
जिल्ला हुलाक	७०	७०	७०
इलाका हुलाक	८४२	८४२	८४२
अतिरिक्त हुलाक	३०७४	३०७४	३०७४
कुल हुलाक	३९९१	३९९१	३९९१

स्रोत: हुलाक सेवा विभाग

यातायात

सडक (सम्बाई कि.मि.मा)

सडकको प्रकार	२०६७/६८	२०६८/६९	२०६९/७०
कालोपत्र गरिएको	९९०२	९९१७	१०६५९
मिट्टी बिछ्याइएको	५६७०	५७१५	५९४०
कच्ची	७६३७	७८२२	८६६६
कुल सडक	२३२०९	२३४५४	२४२६५

स्रोत: सडक विभाग

सवारी साधन दर्ता संख्या

सवारी साधन	२०६९ असार	२०७० असार
कार/जीप/म्यान	१२९१४०	१३६७३५
बस/मिनीबस	३८८५४	४३४४५
ट्रक/डोजर/केन/स्काभेटर	४६८६०	५०९९२
टम्पो	७४५३	७५१०
मोटरसाइकल	१०३१८८०	१२०७३६१
ट्र्याक्टर/पावर टिलर	७३३०६	८३१०१
माइक्रोबस	२४७८	२६३६
पिकअप	१२७४९	१८१७१
अन्य	६२७५	६४२७

स्रोत: यातायात व्यवस्था विभाग

पर्यटन

पर्यटक आगमन	२०६७	२०६८	२०६९
हवाई मार्गबाट आउने (संख्या)	४४८८००	५४५२२१	५९८२५८
स्थल मार्गबाट आउने (संख्या)	१५४०६७	१९०९९४	२०४८३४
वार्षिक वृद्धिदर (प्रतिशतमा)	१८.२	२२.१	९.१
कुल विदेशी मुद्रा आय (हजार अमेरिकी डलरमा)*	३२९.९८२	३६८.७७३	३५६.७२५

स्रोत: नेपाल पर्यटन बोर्ड, *नेपाल राष्ट्र बैंक

उर्जा

विद्युत्	२०६८	२०६९	२०७०अ
विद्युत्को उच्चतम माग (मेगावाट)	९४६.१०	१०२६.६५	१०९४.६६
कुल विद्युत् उत्पादन (ने.वि.प्रा.)	२१२५.४८	२३५६.९९	२२९१.९६
जलविद्युत् उत्पादन (ने.वि.प्रा.)	२१२२.०८	२३७५.४३	२२७३.१४
थर्मल विद्युत् उत्पादन (ने.वि.प्रा.)	३.४०	१.५६	१.८२
कुल खरिद	१७३२.८९	१८१९.६४	१९६८.४९